

Romanul obiectiv	Romanul subiectiv
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Raportul dintre realitate și ficțiune artistică se întemeiază pe actul oglindirii, pe un model de <i>mimesis</i>: "Romanul e o oglindă purtată de-a lungul unui drum. Câteodată ea reflectă cerul albastru, altădată noroiul din băltoacele dumneavoastră. Vreți să acuzați de imoralitate <u>omul care poartă oglinda?</u>" (Stendhal) ▪ Orientat spre o lume obiectivă, văzută în determinările ei social- istorice; transfigurată artistic și esențializată, această lume devine purtătoare de sens; ▪ Atenția lectorului "e dirijată spre obiect, spre lumea povestită". (Al. George) 	<ul style="list-style-type: none"> - Raportul realitate-ficțiune artistică este esențial mediat, asumat și "deformat" subiectiv: lumea, colectivitatea se oglindesc în conștiința subiectivă a eroului; realitatea este "de-construită" printr-o tehnică a decupajului (operat frecvent de memoria selectivă) și "re-construită" după un model personalizat; - Orientat spre universul interior, spre eul subiectiv, spre orizontul conștiinței, considerat unica realitate verificabilă, autentică; - Atenția lectorului este orientată spre subiect, spre eul narator, spre <i>actul povestirii</i>.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Se configurează în paradigma prozei realiste, ca discurs al unui narator detașat obiectiv, anonim, supraindividual, în formula narațiunii heterodiegetice; ▪ Narațiunea se desfășoară obiectiv, de la relatarea omniscientă la perspectiva externă (specifică romanului comportamentist); ▪ Structură narativă perfect echilibrată, cu planuri clar delimitate, predominant narative; ▪ <u>Principii compoziționale</u>: cronologie, simetrie epică; ▪ <u>Tehnici narative</u>: înlănțuirea, uneori cu inserția unor episoade retrospective; ▪ Incipit clasic (descriptiv, enunțiativ) care generează "efectul real", autentificând ficțiunea; ▪ Final închis; ▪ L. Rebreanu: "M-am sfiit întotdeauna să scriu la persoana I." 	<ul style="list-style-type: none"> - Optează pentru modelul prozei de analiză psihologică și pentru discursul personalizat al unui narator autodiegetic (narațiune homodiegetică, perspectivă subiectivă); - Narațiunea se construiește pe o nouă formulă epică: neavând propriu-zis un subiect, ea este structurată pe o pasiune / o idee dezvoltată din perspectivă narativă internă; - Structură narativă complexă ,cu planuri supraetajate; - <u>Principii compoziționale</u>: memoria afectivă, cronologie inversă <u>tehnici narative</u> : inserții, alternanțe, play-back, simetrii răsturnate, a contrapunctului, a colajului, a decupajului, etc.; - Incipit modern care supramarchează / suprimă pragul dintre real și ficțiune; - Final deschis, indeterminat; - Camil Petrescu: "Eu nu pot vorbi onest decât la persoana I."
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Scriptural, apelează la un discurs de notație succintă, lipsită de comentariile autorului; registru stilistic unic, elaborat, "calofil". 	<ul style="list-style-type: none"> - Scriitura de amprentă subiectivă, în registre stilistice variate (scindare în "voci"); inserții de "documentare" (<i>gradul zero al scriiturii</i>).

Romanul obiectiv	Romanul subiectiv
<p>▪ Romanul doric: "...înfățișează o vârstă a iluziilor și a inocenței geniului. Lumea [...]este omogenă, coerentă și plină de sens. Miturile luptei, vigorii și cuceririi. Valoarea dominantă: economicul. Narator supraindividual. Magia artei, iluzionism, creație.[...] Formă închisă. Tirania semnificației. Construcția: modelul lumii răsturnat.[...] Preponderența moralului asupra psihologicului : subiectul se pierde în obiect. Eroul ca obiect. Caracteriologie, tipicitate. Epic, logic, continuitate. Frescă, cronică, istorie."</p> <p>(Nicolae Manolescu – <i>Arca lui Noe</i>)</p>	<p>- Romanul ionic: "Naratorul este, de data aceasta, fie un Personaj în carne și oase, cu biografie și psihologie proprie, cu un punct de vedere clar definit asupra lucrurilor (persoana întâi ca narator); fie o voce neutră, asemănătoare cu aceea impersonală, dar care își însușește până la identificare ăunctul de vedere al câte unui personaj (persoana a treia ca protagonist) . "Valorile dominante sunt de ordin personal. Subiectivitate și fragmentarism autenticitate, interioritate, intimitate. Eroul ca subiect. Naratorul-personaj. Intermediarul. "Reflectorii". Jurnalul, confesia, biograficul. Autoscopie. Formă deschisă [...]"</p> <p>(Nicolae Manolescu – <i>Arca lui Noe</i>)</p>